

Lovforslag, vil give en saadan Frihed for Befolkningen, at man virkelig kan sige, at der vil blive taget Hensyn, og berettigede Hensyn, til de Interesser, som der kan og maa være at tage Hensyn til.

Paa det sociale Omraade er der ogsaa en Mængde vanskelige Forhold at ordne ved Sønderjyllands Overgang til Danmark. Alle disse vigtige sociale Foranstaltninger, som i større eller mindre Omfang findes i enhver velordnet Stat, har man nu maattet søge at skaffe en Enhed for, trods den Forskelligartethed, der hidtil har hersket mellem den tyske Lovgivning og den tilsvarende danske. Disse Lovforslag søger — og jeg vil haabe, at det ogsaa her lykkes at finde den rette Vej — at hjælpe de mindre bemidlede Samfundsklasser over de Vanskeligheder, der kommer. Paa Syge-, Ulykes- og Invaliditetsforsikringens Omraade er der søgt lovgivet saaledes, at de Interesser, som de vedkommende Arbejdere og andre forsikrede allerede havde søgt at sikre, ogsaa vil blive varetaget i Fremtiden. Der er vel Enkeltheder i denne Lovgivning, som jeg for mit personlige Vedkommende mener kunde have været anderledes, men det skal jeg ikke komme ind paa i Øjeblikket. Som Helhed vil det vel afhænge af, om Administrationen ogsaa paa dette Omraade har en heldig og dygtig Haand til at komme udenom de Vanskeligheder, som sikkert maa optaarne sig, naar Overgangsspørgsmaalene skal afgøres i Praxis.

Med Hensyn til Arbejdernes økonomiske Forhold har man naturligvis ikke i Lovgivningen kunnet tage Hensyn til Fremtiden udover dette, at man har søgt at indføre de samme Institutioner til Ordning og Formidling af Arbejdernes økonomiske Forhold, som vi har her i Danmark, nemlig Bestemmelserne om Den faste Voldgiftsret, Forligsmand o. s. v. Men jeg vil ikke undlade at nævne ved denne Lejlighed, at jeg vil haabe, at de privatøkonomiske Interesser i Sønderjylland vil, navnlig fra Arbejdsgivernes Side, forme sig saaledes, at man ikke alene kan sige, at det er de rent retlige Regler fra dansk Side, som er blevet gennemført i Sønderjylland med Hensyn til Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, men at det ogsaa bliver en saadan Ordning af de økonomiske Forhold, at Arbejderne dernede maa kunne siges at staa i Forholdet til deres Arbejdsgivere paa samme økonomiske og sociale Standpunkt, som de danske Arbejdere staaar overfor Arbejdsgiverne. Der lader sig jo ikke lovgive derom i dette Lovkompleks, som ikke omfatter den Slags Forhold, men jeg gør denne Bemærkning, fordi det er

ikke nok at instituere de samme Institutioner, hvis der ikke hos de private Individuer er Forstaaelse af, hvad der ønskes opnaaet i Retning af Arbejdernes Stilling gennem disse Institutioners Indførelse. Og jeg maa sige, at det forekommer mig, at de senere Tidens Begivenheder i nogen Grad gør det ikke alene nødvendigt at fremkomme med disse Bemærkninger her, men tillige gør det nødvendigt for alle, der interesserer sig for disse Spørgsmaal, at holde et vaagent Øje med, hvilken Udvikling de nærmeste Tider vil bringe.

Med disse faa Bemærkninger om Hovedlinierne i den Lovgivning, som vi her beskæftiger os med, skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale samtlige de fremsatte Lovforslag til hurtig Behandling og uforandret Vedtagelse i Landstinget.

Trier: Ogsaa jeg kan gaa med til, at vi uden videre her tager Arbejdet op med Behandlingen af de sønderjydske Lovforslag. Jeg gør det i Tillid til, at Regeringen har Sikkerhed for Tilstedeværelsen af alle fornødne Forudsætninger derfor, saa at ikke mulige Mangler paa dette Punkt senere kan volde Vanskeligheder. Stillingen er endnu saa lidet afklaret, at den enkelte ikke fuldt ud kan overskue den og derfor heller ikke kan tage Ansvar paa sig for, at det rette er grebet.

Det kan jo kun blive en meget summarisk Behandling, de fremsatte Lovforslag her kan blive Genstand for. Vi faar da, som der allerede fra andre Sider er sagt, henvise til den indgaaende og omhyggelige Gennemgang, Lovforslagene har faaet i Rigsdagspartiernes sønderjydske Udvalg. Vel er dette Udvalg ikke valgt af Rigsdagen og ikke nogen officiel Repræsentation for den — Udvalget har derfor heller ikke haft Myndighed til at træffe nogen som helst Afgørelse —, men idet Rigsdagspartierne har udpeget dets Medlemmer og valgt dem af Partiernes egen Midte, har Udvalget stadig kunnet give sine Raad og udtale sine Meninger i levende Føling med raadende Stemninger og Tilstande i Rigsdagen og derfor med en velbegrunnet Forstaaelse af, hvad der vil kunne vinde Tilslutning i Rigsdagen.

Udvalget og dets Underudvalg har arbejdet uførtrodt med disse utallige Lovforslag, der omfatter saa at sige alle Sider af det borgerlige Liv, og det forberedende Arbejde, som ellers gøres under Forhandlingen i Salen og i Rigsdagens Udvalg, er her grundigt foretaget i det sønderjydske Udvalg. Det havde ikke været muligt, hvis det ikke havde været lagt til Rette med